

VerDuS-programma
Titel onderzoek

Projectleider
Partners
Looptijd

Duurzame Bereikbaarheid van de Randstad
The Value of Recreation: Now, and in a completely different future
Prof. dr. Bert van Wee, Technische Universiteit Delft
Technische Universiteit Eindhoven, Vrije Universiteit Amsterdam
2009-2013

Aanleiding

Dat recreatievoorzieningen van groot belang zijn voor de bevolking van stedelijke gebieden zoals de Randstad wordt algemeen geaccepteerd, maar om goede afwegingen te kunnen maken tussen – bijvoorbeeld – meer ruimte voor bedrijven of meer recreatief groen in een bepaalde gemeente is specifiekere informatie nodig. Om de vereiste afwegingen goed te kunnen maken is het van belang dat naast de informatie over het belang van ruimtegebruik voor wonen, werken en verkeer ook een goed en helder inzicht bestaat in het belang van recreatie. Dit project pogde daar aan bij te dragen en zo te bevorderen dat de beperkte ruimtelijke mogelijkheden zo goed mogelijk worden benut.

Uitkomsten en aanbevelingen

1. Wat is de (economische) waarde van recreatieve bestemmingen?

Gebruikmakend van data van het Continue Vrijtijdsonderzoek zijn de dagelijkse recreatieve keuzes van mensen gemodelleerd met geavanceerd econometrische methoden. De modellen geven inzicht in de kenmerken van recreatieve bestemmingen die consumenten waarderen en die dus in staat zijn om mensen te trekken. Bevindingen:

- De aanwezigheid van cultureel erfgoed, uitgedrukt in het aantal monumenten en musea, heeft een positieve invloed op de aantrekkelijkheid van (binnen)stedelijke gebieden. Het in stand houden van cultureel erfgoed is dus niet alleen verstandig vanuit een historisch oogpunt, maar ook vanuit een recreatief-economisch perspectief.
- De waarde van buitengebieden wordt positief beïnvloed door de diversiteit in landschappen. Dit betekent dat de waarde van recreatieve gebieden met één (of enkele) dominante landschapstypes relatief makkelijk vergroot kan worden door een minder dominant landschapstype toe te voegen. Zo is het Groene Hart een redelijk monotoon gebied dat hoofdzakelijk uit agrarisch landschap en water bestaat. Het is om die reden het minst gewaardeerde buitengebied in Nederland. De waarde zou echter makkelijk kunnen worden vergroot een minder dominant landschapstype toe te voegen.

2. Welke mensen ondernemen welke typen recreatieve activiteiten?

Deze kennis is relevant om de effecten van toekomstige demografische trends in te schatten, zoals de vergrijzing of de opkomst van eenpersoons huishoudens.

- Alleenstaanden van jonge en middelbare leeftijd gaan meer uit en ondernemen meer culturele activiteiten dan koppels van jonge en middelbare leeftijd, zelfs als deze koppels geen kinderen hebben. Gegeven de verwachte toename in eenpersoons huishoudens kan verwacht worden dat de vraag naar stedelijke recreatie dus zal toenemen in de toekomst.
- Oudere mensen geven zoals verwacht de meeste voorkeur aan buitenrecreatie (een wandeling in het park). Het onderzoek toont echter ook aan dat oudere alleenstaanden een sterke voorkeur hebben richting funshopping en uitgaan. Dit betekent dat, met de vergrijzing van de bevolking, de recreatiemarkt zich moet voorbereiden op een (grote) groep van oudere alleenstaanden die recreatief actief zullen zijn.

3. Wat zullen de effecten zijn van sterke stijgingen van de reiskosten op de vakantiekeuze van mensen?

Dergelijke kennis is relevant om de effecten van prijsbeleid (een CO2-heffing) in te schatten. Bevindingen:

- Als de reiskosten toenemen, zullen mensen eerder bestemmingen dichterbij huis kiezen. Vergeleken met andere aspecten van de vakantiekeuze, zoals de duur, accommodatie en de vervoerswijze, bleek de bestemming niet een beslissende factor. Dit betekent dat het nutsverlies wat gepaard gaat met de keuze voor een bestemming dichterbij huis beperkt is en bijvoorbeeld makkelijk gecompenseerd kan worden door een langere vakantieperiode.

4. Welke consequenties hebben de bevindingen voor beleid?

- Er kan een toenemende kloof tussen vraag en aanbod van mogelijkheden voor buitenrecreatie verwacht worden, met name in de Randstad. De huidige demografische trends wijzen erop dat de vraag zal toenemen.
- Tegelijkertijd komt het aanbod van groen (mogelijk) verder onder druk te staan, aangezien het nog onzeker is of en in hoeverre gemeenten (die nu zorg dragen voor het ruimtelijk beleid) de huidige groene gebieden zullen handhaven. Omdat mensen over het algemeen niet bereid zijn om lange afstanden af te leggen om recreatieve bestemmingen te bereiken, kan deze kloof leiden tot een grote latente vraag naar recreatie.

